

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Marii Mercatoris S. Augustino Æqualis Opera Quaecumque Extant

[Complectens Ea Quæ Ad Hæresim Nestorianam Spectant]

Marius <Mercator>

Parisiis, 1673

VIII. Synodus, Quae Ephesina Oecumenica, Flavio Antiocho, & Anicio Basso
Coss. seu post consulatum Theodosii XIII. & Valentiniani III. AA. mense
Junio, die 22. feria 2.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14215

igitur concionem habere in ordinatione illius, qui ante annum 431. Episcopus fuisse, ipsumque adeo tribus annis in cura pastoralis antecessisset.

De Petronio Bononiensi episcopo, qui dicitur legatus Theodosii ad S. Celestinum.

Occasione legatorum, dicendum breviter de Petronio, quem a Theodosio ad Celestinum papam in causa Nestorii missum aiunt, literasque Imperatoris detulisse, quibus respondit Pontifex, se, ne heresis latius serperet, œcumenicam, ut moris esset, synodum indicturum. *Que synodus Ephesi prior sequenti anno celebrata est, frequenti ducentorum Episcoporum conventu.* Si qua fides adhibenda esset scriptori ejusmodi actorum; non impulsu Nestorii, sed odio, Theodosius procurasset cogendam synodum; non eam ipse indicisset, sed Celestinus; non eo tempore, quo indicta est, tulisset Pontifex damnationis sen-

tentiam, sed ferendam synodo mandasset; non executorem sententię Cyrillum constitisset, sed totam synodum. Verum nunc fides actorum, quantumvis eam, interpolatis veteribus monumentis, Sigonius firmare conatus sit: nam Nestorius ipse petitam a se synodum fatetur. Unde & synodi petitor a Celestino dicitur: legati sedis apostolicę, ipseque in primis studiosissimus pontificię dignitatis assertor Philippus, non a Celestino, sed ab Imperatoribus indictum concilium restatus est: & eo tempore indictum est, quo sententia Pontificis in Nestorium lata mandanda erat executioni; & executionem Cyrillo, non œcumenicę synodo Celestinus commisit, ut ex literis Nestorii, Celestinique & actis concilii aperte constat.

VIII. SYNODUS,

QUÆ EPHESINA OECUMENICA,

FLAVIO ANTIOCHO, & ANICIO BASSO COSS.

seu post consulatum Theodosii XIII. & Valentiniani III. A A. mense Junio, die 22. feria 2.

Quid de synodo Ephesina nunc tractandum.

U^m ea quę pertinent ad synodum Ephesinam, totum tertium recentioris collectionis conciliorum fere totum teneant, in eoque distribuuntur tres in partes omnia, sive quę synodum præcesserunt, sive quę in ipsa gesta sunt, sive quę subsecuta, donec pax Ecclesiarum coaluit, nã ego frustra sim, si præter præfationem historicam velim aliquid amplius hac de synodo scribere; cum neque melius quidquam aliud, neque compendiosius valeam. Quare addenda putavi dumtaxat duo, quę forte lectori ingrata non accident: quid nempe de synodo Ephesina didicerimus primum a Mercatore, & quid inter legenda tum veterum, tum recentiorum scriptorum opera de rebus Ephesinis observaverim, sive singulare quod dicatur, sive contra certas aliunde regulas, quod caveatur. Tertium addi poterat, synopsis scilicet eorum, quę ad synodum Ephesinam pertinent, ostendens quę defunt in editionibus vulgaris, eaque supplens, & quę perturbato ordine ponuntur, suum in locum restituens. Verum id in fine præfationis præstitum est.

§. I. Quid de synodo Ephesina primum a Mercatore accepimus.

Quę suppediet Mercator addenda concilio Ephesino.

MERCATOR suppediat nobis i. Quinque Nestorii sermones adversus Pelagianos, tredecim de sua heresi, quibus se manifestam prodit hæretici mens.

ii. Excerpta Cyrilli ex Nestorii operibus, longe ampliora Ephesinis.

iii. Refutationem anathematismorum Nestorii, a nemine hætenus tentatam, & qua plurima continentur ad hunc usque diem ignota.

iv. Refutationem quoque symboli a Theo-

doro Mopsuesteno compositi: unde convellitur opinio Facundi Hermianensis, aliorumque Nestorio id symbolum tribuentium.

v. Excerpta quędam ex Theodori libris de Incarnatione, quibus totum virus Nestorianę impietatis continetur.

vi. Fragmenta librorum quinque a Theodoro scriptorum adversus sanctum Ephesinum concilium, unde multa elucescunt hætenus obscura.

vii. Opusculum adversus Eutherium Nestorianę factionis hominem, ex quo redarguitur Photius Theodoro supponens alienos sermones.

viii. Epistolam Theodoretæ ad Nestorium, edita longe emendatiorem.

ix. Eiusdem literas ad diversos, quibus suam prodit impatientiam pacis inter Ecclesias restituta.

x. Eiusdem quoque Cyrillo insultantis concionem, aut potius concionis particulam: unde populares multe opiniones delentur, Mercatore faciem præferente.

Docet præterea numerum Patrum, qui Ephesi convenerunt, hætenus incertum, tradit enim convenisse ducentos septuaginta quatuor. Deinde Theodoretum adversus capitula Cyrilli scripsisse ante synodum, quod dubium fuerat in hunc usque diem Denique oblato suo communitorio damnatos esse a Patribus Ephesinis Pelagianos episcopos.

Hęc & alia Mercatori accepta referri debent: cujus etiam beneficio tolli potest perturbatio maxima operum, quę prima tertique parte concilii Ephesini in vulgaris editionibus reperitur. Quam facili autem negotio restitui possit ordo, post præfationem nostram historicam, nemo non advertet, qui subjunctam præfationi synopsis legerit.

Obfer-

Observatio de actis Ephesinis.

3. pars. conc. Ephes. cap. 37.

Quae omnia sunt in actis. Epist. 62. ad Maximimum. Antioch. cap. 4. 3. pars. conc. Ephes. in actis contra Cyrillum & Epistolis suis.

Observandum porro, acta, quae secunda parte continentur, non esse integra, sed a sancto Cyrillo breviate, pluribus omissis, quae ad rem Nestorianam non spectarent. Acta se scripturam innuit Cyrillus in epistola ad Eulogium, tuum Constantinopoli apocripiarium. Offer, ait, magnificissimo Praeposito duos libellos, quos ad illum misi; alterum contra Nestorii blasphemias scriptum; alterum acta synodi contra Nestorium ejusdemque affectus complectentem.

Omissa esse plura, vel id vnum demonstrat, quod Leo magnus scribit, Juvenalem in synodo Ephesina tentasse Palastrina primatum pet com mentitia scripta sibi vendicare, ejusmodi nihil in actis legitur.

Orientalis schismatici queruntur suis ad Imperatorem legatis, quod adversarii non cessarent, usque in praesentem diem soli am exerceere tyrannidem: eo quod nullam indignationem experti essent. Ubique enim illicitas depositiones in Ecclesias mistentes, turbare, & clerum & plebem. De illis depositionibus altum in actis silentium.

Huc afferat quispiam, quod est apud Gregorium magnum, de absolutis a cetero Orientalium Pelagianis, didoque anathemato iis, qui defenderent, animam Adae per peccatum fuisse mortuam. Sed ostendimus Gregorio impositum fuisse a Joanne Jejunatore, pro Ephesinis actis ad Pontificem mittente gesta a Nestorio in sua synodo adversus Manichaeos, de qua disserimus in notis ad epistolam secundam Nestorii ad sanctum Cyrillum.

§. II. Quae in singulis scriptoribus historia synodi Ephesina observata sint.

Scriptores historiae concilii Ephesini. SYNODI Ephesinae historiam scripserunt e veteribus Socrates lib. 7. hist. Evagrius Epiphaniensis, lib. 1. hist. Liberatus diaconus in Brevariario, Theophanes in Chronographia, Nicephorus Callistus lib. 14. E recentioribus, Baronius ad annum Christi 431. editores conciliorum, Petavius, tom. 1. deemat. lib. 4. & Christianus Lupus in scholasticis ad canonem concil. gener. In singulis annotavi, quid eximium & singulare attulerint, & quid contra mihi visi sint, oppositum certis aliunde rationibus tradere.

De Socrate scholastico Constantinopolitano.

Quae observanda scribit. PRAETER ea, quae communiter apud omnes occurrunt, eximia sunt. 1. In vetustis exemplaribus Graecis idem positum fuisse, quod in versione vulgata, 1. Ioann. cap. 4. v. 3. id valet ad vulgatae auctoritatem firmendam, & Graecorum codicum nuperos laudatores arguendos.

11. Saepissime Nestorium adversus Deiparam sermonem fecisse: & distantiam ipsius a Paulo Samosateno ac Photino, ex concionibus, quas habuit, patere. Hec fidem conciliant sermonibus Nestorii a Mercatore in Latinum sermonem versis: nam & in illis frequenter Nestorius contra Deiparam disputat, & suam, ut loquitur, a Paulo Photinoque distantiam ostendere nititur in ea concione, quam commotissimam acceptis a Celestino Cyrilloque literis habuit.

111. In Oasi vixisse adhuc Nestorium, cum ista Socrates memoriae mandaret, id est, anno 439. quo usque historiam a Constantino magno

ad XVII. Theodosii consulatum, spatio 140. annorum perduxit.

Digna sunt ista, quae observentur: cetera fore omnia perturbate, aut etiam falso, ne dicam inscite, ab homine forensi res theologicas tractante proferuntur.

Scribit Nestorium cum Paulo Samosateno & Photino non asseruisse Christum merum esse hominem, sed verbo tantum a catholicis differre, & a sola voce *θεωου*, propter inscientiam & veterum negligentiam, abhorruisse. Quam sit alienum istud a vero, demonstrat tota praecedens dissertatio.

11. Nestorium post celebrem illam blasphemiam: *Eum, qui mensuris spatiis adoleverit; Deum non appellaverit*; recessisse ab Episcoporum caetu. Repugnat actis Ephesinis: nam a Theodoto Ancyrae episcopo relatum istud est actione. 1. velut dictum a Nestorio tribus ante diebus, quam Patres ceterum habuissent.

111. Die vigesima octava Junii damnatum fuisse Nestorium a Cyrilliana partis Antistitibus; & vicissim a Nestorianae partis Episcopis, ante adventum Joannis Antiocheni, Cyrillum esse depositum. Utrumque manifeste actis pugnat: nam & Nestorium Patres die 22. & Cyrillum Joannes, qua die primum advenit, tumultuario concilio deposuit.

117. Joannem Ephesi quidem Cytillo successisse, sed non prius quam Antiochiam revertrisset, exautorasse. Id totum falsi revincitur actis conciliabuli Orientalium.

v. Denique ambos Episcopos, reconciliata amicitia, sibi mutuo sedes restituisse. Atqui conditiones pacis tres erant duntaxat, damnatio dogmatarum Nestorii, consensio in ejus depositionem, & consensio item in ordinationem Maximiani, ut ex literis Cyrilli, Joannis, & Theodoretii manifestum est.

De Evagrio scholastico Epiphaniensi.

EVAGRIO debemus conservatam Theodoli epistolam de rebus Nestorii post depositionem; eam vero sin minus in patres dilcerplisset, sed integram inseruisset historiae, majorem procul dubio inisset a posteris gratiam.

Multa ex Socrate accepit, plura ex actis synodi, non pauca tamen de suo addidit, quae veritati & illi quidem certis testimoniis comprobatae, pugnent.

1. Scribit Nestorium cum Antiochia Constantinopolim pergeret, Theodorum in vrbe Mopluetia convenisse, auditaque illius doctrina, a vera pietate descivisse. Id repugnat literis Joannis Antiocheni ad Nestorium de Theodoro scribentis, velut de communi magistro olim ipsis audito.

11. Innuit, aut etiam declarat, a Nestorio prius acceptas esse Celestini Cyrillique literas, quam postulasset ab Imperatore concilii indicationem. Atqui synodus indicta est die 19. Novembris, qua consignatur sacra; acceptae vero literae Celestini die 8. Decembris consequentis, ut ostendit Marius Mercator.

111. Excusat Joannis Antiocheni moras in via, quasi non de industria fuerint, sed necessitate factae. Verum tamen a *via roenae*, id est, hoc ipso anno, a die 27. Aprilis ad diem 21. Julii, quinquaginta quinque dies interfluxerunt, nec alius dicecessis Antiochenae Episcopus

Quae cavenda.

Quae singulata, & digna quae observentur.

Unde sumpta quae ab ipso traduntur.

Quae cavenda.

mandasset, non am constituit, mutat fides ad-polaris veteris e conatus sic: nam synodum faceret. Celestino dicitur: in primis studio-ffector Philippus, totibus indicium mptore indicium Nestorium late & executionem Celestinus com- Celestinique te

COSS.

II. AA.

le convellitur orumque Ne-

ori libris de Nestorianam

e a Theodo-Ephesinum haec tenus ob-

erium Ne- o redargui- alienos ter-

Nestorium,

s, quibus er Ecclesias

lantis con-ulam: vnde- tur, Met-

rum, qui- reum, tra- ginta qua- capitala ad dubium oblato suo bus Ephe-

referrit de- est perur- teritque ditionibus io restitui n histori- ctam pra-

Obser-

Epheso distabat, ipso teste Evagrio, imo & Joanne paulo amplius quadraginta mansionibus, sive itineris diebus.

iv. Affirmat, ab omnibus utriusque partis Episcopis in vnum coactis acceptos esse Cyrilli Memnonisque libellos, vocatumque & excommunicatum Joannem cum suis. Aperte acta reclamant; & vt non reclamarent, pugnantia certe loquitur: quomodo enim omnes in vnum coevertant utriusque partis Antifites, & Joannis tamen sacerdotes veluti contumaces absenti sint?

v. Denique redintegratam ponit amicitiam, Cyrillum inter & Joannem, antequam Paulus Emefenus Alexandriam adveniret. Id vero indubitatis monumentis falsitatis arguitur, cum pacis ipse Paulus sequefer fuerit, idque mutua Joannis & Cyrilli litera loquantur.

3. part. conc. Epist. c. 10, 14.

De Liberato diacono Ecclesie Carthagenensis, in Breviario causae Nestorianorum, & Eutychie-norum, capitibus decem prioribus.

Unde Breviarium confectum.

LIBERATUS diaconus Ecclesie Carthagenensis, trium capitulorum defensor, cuncta quae persecutus est in Breviario haeresis Nestoriana, accepisse se scribit, partim a Socrate, partim ex actis conciliorum, Patrumque epistolis. Optandum esset, vt tam sincera tamque ordinata tradidisset, quam acceperat ex actis conciliorum, Patrumque catholicae partis epistolis, minus a veritate discessisset, quod fecit non semel; minusque in ordinem peccasset, quod saepe: certe non prodidisset suam in Nestorianarum partium homines animi propensionem.

Utile ad historiam Nestorianam.

Habet tamen hoc in opere, quae conducant, ad emendanda quaedam veterum scriptorum, atque etiam illustranda, quae pertinent ad historiam Nestorianam, imo & restituenda in ordinem, quae in tertia potissimum parte concilii Ephesini perturbate congeruntur.

Quae observanda. Cap. 1.

i. Cum scripserit, Nestorium in eo disserere a Samosateno, quod Nestorius confitens existentiam divinitatis Filii Dei, Christum purum hominem tradidit, conceptum atque formatum, & postea in Deum provelsum, hoc est, hominem deificatum, & non Verbum carnem factum, & habitasse in nobis. Ostendit fontem unde id hausserit: Propterea in epitoma chronicorum Lucentius hoc ponit, & dicit: Felice & Tauro consulibus, Nestorius Constantinopolitanus episcopus novum Ecclesiam molitur errorem inducere, praedicans Christum ex Maria hominem tantum, non etiam Deum natum; eique divinitatem collatam esse pro merito, dicit.

De chronici parte supposita Prospero.

Error Chronographi.

Peccat quidem, cum errorem Leporii Nestorio tribuit; sed utile quiddam simul tradit, cum Lucentium auctorem appellat annotationis tributae Prospero, vnaque docet secundam partem chronicorum quae vulgo Prosperi nomine inscribuntur, aliud nihil esse, quam continuationem a Lucentio additam: atque ita ostendit quare ratione depelli possit a Prospero, magna eruditionis eximique iudicii viro, infinita prope auctoritate, temporumque consilio, quae in hoc toto additamento pene continua est. Fuit autem Lucentius episcopus Alculanus, vnus de quatuor legatis a sancto Leone ad synodum Calchedonensem missus, qui epitomen ad ann. 455. perduxit. Sed haec alias.

De sermonibus Pauli E-

habitam in Ecclesia Alexandrina, de duabus

Christi naturis in vna persona, ad illa verba Joannis: Verbum caro factum est, & habitavit in nobis; Cyrillum tractantis sermonem de more excepisse, & inter cetera dixisse: Quid de his clarius dici potest? Quia indigent hac explanatione? Nos docuit, quia aliud quidem est, qui inhabitat, & aliud qui inhabitatur; & aliud natura humana, aliud divina. Et cum sermonem concluderet, repetisse verba Emefeni: Confiteor, inquit, Joannem duas naturas predicantem, & vnum Christum: duas naturas Unigeniti, & vnam personam. Etenim quando dixit: Et habitavit in nobis; & duas naturas predicavit; tunc addidit haec: Et vidimus gloriam ejus, gloriam tanquam Unigeniti a Patre, plenum gratia & veritate. Quibus relatis Liberatus: Haec, inquit, Cyrillus Paulo praesente tractavit, & Alexandriam docuit Ecclesiam, ira de Christo credere, sicut Paulo dudum tractante dicebat.

Emefeni in Ecclesia Alexandrina. Cap. 8. Breve. Joan. 1. v. 14.

Hinc colligere est post utrumque Emefeni sermonem, duos enim habuit, verba fecisse sanctum Cyrillum; & ista quidem mox relata, post secundum; quae vero in tertia parte concilii Ephesini habentur, post primum. Nam in primo sententia Joannis tractata non est, est autem copiose in secundo. Corrigitur est igitur vulgata conciliorum editio, & prima Emefeni homilia subiiciendus sermo Cyrilli, qui post secundam positus est; secundae vero, fragmentum a Liberato servatum.

Emendandi concilii Epist. sui locus. Cap. 1.

111. Refert etiam particulam epistolae, quae Joannes Antiochenus Imperatoris literis per Aristolum tribunum allatis respondet, cuiusque meminit Theodoretus in epistola ad Himerium: Propter illa ipsius capitula fidem meam Cyrillo dirigam, quam si suscipiens subscripseris, communicabo et; alioqui pacificus cum eo esse non poterit. Ex ea vero multa colligi possunt, quae locis alioqui, vel obsecris lucem, vel dubiis fidem faciant, de quibus vide notas ad epistolam hanc Theodoreti.

De epistola Joannis Antiocheni ad Imperatorem. Cap. 1.

Jam vero, contra indubitata aliorum testimonia, quam multa scripsit! quam multa contra rationem temporum! Id omitto dicere, quod legitur de ordinatione Nestorii, quam contigisse tradit primo die Aprilis, cum acciderit decimo: potest enim esse vitium notarii, qui cum reperisset in libro, unde exscribebat, die 10. Aprilis, scripserit die 1. Aprilis.

Quae cavenda.

Suo certe vitio ait. 1. Epistolam Joannis ad Nestorium scriptam esse antequam Cyrillus ad Celestinum daret literas de rebus Nestorii. Constant enim Cyrillum Pontifici primum de rebus Nestorii; tum Pontificem Nestorio, & Joanni; & tandem Joannem acceptis Celestini Cyrillique literis Nestorio scripserit. Hinc Celestinus ad Nestorium: Sancti fratris & coepiscopi mei in ep. ad Nest. Cyrilli probatissimi sacerdotis, per filium meum Possidonium diaconum, talia de te scripta suscepimus, quibus his, qui de tua ordinatione detulerant, periisse suum testimonium doleremus.

De epistola Joannis Antiocheni ad Nestorium. Cap. 4. Breve.

Hinc etiam ad eundem Joannes: Clerici Alexandrii diversas de tua pietate literas magno ad nos studio pertulerunt; vnae quidem piissimi episcopi Celestini, reliquas omnes sanctissimi episcopi Cyrilli. Harum autem exempla mittens, caritatem tuam obnixae rogatam cupio, vt ita eas legat, &c.

In ep. ad Nest.

11. Sacram ab Imperatore ad Cyrillum missam esse rogatu Nestorii, post acceptas a Nestorio Cyrilli literas, quibus duodecim capitula

De sacra Imperatoris ad Cyrillum. Ibid. sub sig.

subjungebantur. Atqui præcessit tribus fere hebdomadis: nam sacra consignatur xiiii. Kalendas Decembris, literæ veto acceptæ sunt v. Idus Decembris.

De sacra Imperatoris ad Metropolitanas.

1. part. conc. Epl. 6. 31.

De epistola Celestini ad Cyrillum.

Epist. Nestor. ad Celest.

De adventu Joannis Antiocheni Ephesum.

In synodo ad Celest.

De publicata in Cyrillum ab Orientalibus sententia.

A. A. s. conc. Epl. 6.

111. Post scriptam Cyrillo sacram vnam, missam ad vniuersos Episcopos aliam esse, quæ uocarentur Ephesum ad concilium. Verumtamen in illa sit istius mentio: *Tuam quoque reuerentiam ad tempus, quod alia literis ad vniuersos Metropolitanos missis significatur, præsto adesse oportebit.*

114. Celestinus epistola, cujus initium est: *Tristitia nostre sanctitatis v. sive luere, &c. Cyrillo vicem suam dedisse in concilio obendam.* Atqui epistola Celestini sanctionem synodi indicem tribus mensibus præcessit: consignatur enim 114. Idus Augusti eisdem anni, nec Romanam nuntia de synodo indicta venerunt ante mensē Decembrem, cumque inclinantem, quo tempore Nestorius ea de re Celestinum primo certiorē fecit. *Placuit vero piissimis Imperatoribus, Domino adiuuante, etiam synodum inexcusabiliter totius orbis terrarum indicere, propter inquisitionem uerborum non æstimo habituram inquisitionem distictilem, nec impedimento esse futuram ad tractatum diuinitatis Domini I. H. S. U.*

v. Joannem Antiochenum biduo, post depositum a concilio Nestorium, uenisse Ephesum, pugnat relationi Candidiani comitis ad Joannem & ejus synodum. Cum ante quinque proximos dies reuerendissimus episcopus Cyrillus, ac Memnon hujus ciuitatis episcopus, & qui cum ipsis sunt, reuerendissimi Episcopi in sancta Ecclesia conuenerint, a me prohibiti sunt, ne contra dominorum nostrorum & piissimum Imperatorum decreta, inter se consensum facerent, atque moniti v: omnium uestrum aduentum expectarem; illi autem ut sacram prelegerem effugiarunt: cum uero id recusarem propter sanctitatis tue absentiam, &c. Retulit uero Candidianus eo ipso die, quo Joannes aduenit: *Nam simul aique Ephesum ingressus est, antequam uultorem ex itinere contrarium exensisset, antequam se veste exuisset, congregatis quibusdam, qui cum Nestorio recesserant, & blasphema uerba in suum caput loquebantur, & gloria Christi tantum non illudebant, ac ueluti cœcilito collegio hominum circiter triginta numero, qui uocem habebant Episcoporum, &c.*

115. Orientales suam in Cyrillum & Memnonem sententiam publicasse, proposito programme, ante aduentum legatorum occidentalium Ecclesie: id actorum Ephesinorum fidei aduersari. Nam legati aduenerunt die nona Julii, postredie enim auditi sunt in synodo, cum haberetur actio secunda. Nihiludum uero tunc temporis de sententia schismaticorum in Cyrillum & Memnonem recitum erat: namque ubi primum timore vulgi de hac ipsa sententia Cyrillus & Memnon acceperunt, obtulerunt libellos sanctæ synodo die decima sexta Julii: eadem die uocatus semel atque iterum Joannes cum suis, ut facti rationem redderet, antequam tertio citaretur, sententiam, depositionis quidem in Cyrillum & Memnonem, excommunicationis uero in totam synodum, affixa parietibus theatri charta publicauit. Sic enim actione quinta interlocutus Cyrillus est: *Vestra pietas omnia gerens per reuerendissimos religiosissimosque Episcopos prima & secunda citatione uocauit eos, quemadmodum fides actorum continet. Illi uero cum temeritatem suam nullis rationibus tueri, nec*

ullis justis excusationis uias inuenire possent, rem suam, & circulatoribus ac circumforancis dignam commiserunt. Cum enim, siquid magna huic synodo palam facere uoluissent, illos potius accedere moleste & cum decore, quod christianos homines decet, coram exponere que conueniunt, responsaque audire, oportuisset; ac profecto nihil obstarat, quominus id illis facere licuerit, (nec enim ante sanctam synodum milites consisterint, sicut ante illorum domos) charitatem arrogantia inscitiaque plenam concinnantes, eaque publice proposita, totam hanc ciuitatem, non tam ad tumultuationem, quam ad inconsultam temeritatis ipsorum condemnationem, condemnarunt.

Manifesta porro apparet causa, cur tunc temporis publicauerint schismatici suppressam decem & septem diebus sententiam: ipsorum enim intererat, desertum uadimonium probare apud populum, ne a tumultuante male haberentur. Probabant uero hac publicatione, cum a iudicibus nulla auctoritate pollentibus, quippe excommunicatis, citari se ad iudicium ostenderent: sed cur programme sententiam publicauerunt, & non canonico more, per executores ecclesiasticos? ut, quam aliis facerent, per suos milites ad Joannis domum excubantes, uolentiam, eam sibi inferri mentirentur, atque ita prohiberi, secundum canones agere; maxime, cum chartam, quam archidiaconus Joannis, nomine synodi Orientalium, obtulisset, ab Episcopis Joannem tertio citantibus repudiatam causari possent.

VII. Scripsisse post solutam synodum, & ordinatum Maximianum, Episcopos & Constantinopolis Cyrillo, quia amicitiarum modum & pacem Ecclesiarum non aliter fieri conueniret, nisi omnia, que ab eo in causa scripta, epistolis & tomis & libris, euacuantur. Verum Cyrillus id ab Acacio Berœnensi & Orientalibus postulatam rececit: Imperator ergo ad se accersens reuerendissimum piensimumque Ecclesie Constantinopolitana episcopum Maximianum, ac alios non paucos, qui pro tempore ibidem comperiebantur, serio cum illis consultabat, quoniam pacto Ecclesiarum dissidium e medio tolli, diuinarumque mysteriorum ministri ad concordiam & pacem possent redigi. Illi uero non aliter unquam id fieri posse, neque prius illos de quibus agebatur, in concordiam uenturos aiebant, quam unanimitatis & consensu fidei vinculum eis præfulgeret, & quasi præferretur: & oportere aiebant, ut piensissimus Joannes Antiochenus anathematizaret Nestorii dogmata, ac se ipso illius depositionem approbaret. Episcopum uero Alexandrinum priuatas offensiones obliuioni traditurum, & contumelias, licet eo grauissimæ ac maxime exiisissent, quas Ephesi perpeffus fuerat, propter caritatem nihil facturum. Cum itaque religiosissimus Imperator iis assentiret, magnamque ex eo consilio uoluptatem caperet, missus est, qui hoc ipsum persiceret, dominus meus præclarissimus tribunus & notarius Aristolaus. Posteaquam uero Orientalibus regum decretum expressum est, & tanquam factum ex eorum Episcoporum sententia, qui Constantinopoli aderam, consilio nescio quo apud sanctissimum piissimumque Berœnsem episcopum Acacium congressi, scribi ad me curarunt, conventionis modum, id est, sanctarum Ecclesiarum pacis, nisi eo modo, quem ipsi præscriberent, fieri non debere. Erat autem ea petitio grauis ac molesta, uolebant enim ea omnia aboleri, que uel epistolis, uel tomis, uel libris euulgaueram: at soli fidei, que a san-

De conditione pacis Cyrillo propolita. 1. part. conc. Epl. c. 33. Ep. ad Acac. 46. eiten.

na, ad illa uerba...
ermone de more...
isse: Quid de his...
or hac explanati...
videm est, qui in...
tur; & alius na...
it cum sermonem...
Emefeni: Consi...
ras predicantes...
us Nigenii, &...
dixit: Et habet...
predicauit; tunc...
n ejus, gloriam...
lentum gratia de...
us: Hac, in...
llauit, & A...
de Christo cre...
e diuina...
imque Emefeni...
u, uerba fecit...
mox relaxa...
ria parte con...
mum. Nam in...
a non est, est...
igenda est igit...
& prima Em...
Cyrilli, qui...
da uero, fra...
epistola, que...
literis per Ari...
et, cuiusque...
d Himerium: Cap. 4.
uam Cyrill...
erit, conu...
isse non pote...
it, que locis...
dubis fidem...
isolam hanc...
um testimo...
ulta contra...
icem, quod...
quam conti...
ciderit de...
ti, qui com...
at, die 11.
Joannis ad...
Cyrillus ad...
rorii. Con...
n de rebis...
& Joannis...
ni Cyrilli...
Celestinus...
episcopi mi...
um meum...
ipta susce...
tione detu...
remus.
terici Ale...
magno ad...
istius epi...
episcopi...
t, carita...
eas legat...
llam mis...
a Nesto...
capitula...
p. 101. 102.

His Patribus nostris Nicaea edita fuerat, consen-

viii. A Joanne collectam fuisse synodum Antiochia, propter negotium pacis: Berceus apud Acacium congregatam tradit Cyrillus loco mox citato, tradit & Mercator in prefatione epistole Theodoretii ad Andream Samofatenum.

Pag. 274 col. 2.

De responsione Cyrilli ad reprehensionem Theodoretii. Cap. 9. Breve.

ix. Cyrillum, post pacem initam, respondisse Theodoro capitulo reprehendenti, suaque capitula exposuisse, atque ita pacem & unitatem Ecclesie reddidit. Locus integer ex scribendus videtur: Hec sunt, quae Cyrillus scripsit in defensionem orientalium Episcoporum pro duabus vniuersis Christi naturis, quam quicumque tunc minime receperunt, hos esse patres auctores Acaciorum, qui neque Cyrillum habent caput, neque quem sequantur ostendant. Tunc & Eusepius Ptolemaidis Pentapoleos regionis episcopus accipiens exemplar literarum Theodoretii, qui scripserat contra duodecim capitula Cyrilli, direxit illud Cyrillo, ut responderet ad ea. & sua capitula exponeret: quod gratissime suscipiens Cyrillus, fecit interpretationem capitulorum suorum, duodecim addens expositiones, quo videretur plenam pro eis reddere rationem. Ita tunc Cyrillo suscipiente & descendente fide orientalium Episcoporum & sua capitula exponente, pax & unitas Ecclesie reddita est. Repugnat Cyrillus, qui nullam damnati Nestorii mentionem facit in tribus apologeticis, quos pro capitulis composuit, facturus utique, si minus & duos ante synodum scripsisset, & tertium, ut diximus in praefatione, cum in custodia teneretur, penderetque adhuc sua Nestorici causa, propter sanctionem Principis gesta quolibet suspendentis, donec de re tota diligentius cognosceret, & statueret. Quod vero duos ante synodum scripserit, aduersus Andream scilicet ac Theodoretum, hinc apertum est, quod responsum fuerit prius Andreae, tum Theodoro, velut homini nondum ignotus esse Theodoretus Cyrillo, cum fuerit conciliabili quasi mens atque ingenium?

In ep. sibi in ad suos legat.

De verbis Socrati suppositis.

x. Denique, ne diutius moram ponam in rebus Liberati curiosius scrutandis, omitto plura leuioris momenti, vnumque istud addo, Liberatum praecogitantia id, quod in codice Socratis reperit ab aliquo annotatum, vel ex margine in textum translatum, accepisse velut a Socrate scriptum, quem oportuisset pugnare secum intolerabili amentia: negat enim annotator, Nestorium dixisse, Christum esse Deum; affirmat Socrates.

Locus videtur exscribendus, quia pluribus occasionem praebuit, ut Nicephoro, Evagrio, &c. errandi cum Liberato, sic igitur se habet: Socrates in libro ecclesiasticae historiae dirimit Nestorium a Paulo, eorumque differentiam sic ponit. Apparet, inquit, Nestorium ignorasse lectiones antiquorum, quapropter ut dixi, in sermone solo moratus est. At non solum sermonem examini dedit, sed etiam omnino Deum esse, qui natus est, denegavit. Nos autem fatemur, quoniam qui de sancta Virgine natus est, & crucifixus est, Dominus est gloria, sicut dicit Apostolus: Si enim cognouissent, nunquam Dominum gloriae crucifixissent. Porro Nestorius dicit: Noli gloriarum, Judae, non crucifixisti Deum; tanquam ipse Dominus gloriae, idem non sit Deus. Nam quia purum hominem non dicit Christum, sicut Photinus, &c.

* Verba, quae ex margine in textum, Socrati aperte pugnant, dicit Nestorius catholicos sensisse.

De Theophane Ceruano in Chronographia.

Quinque tradidit Theophanes a prioribus Quinque di-
Historicis praetermissa. Primum, ab Eusebio
tunc: *πατριάρχης & βασιλέως*, reprehensum fuisse
Nestorium, cum nemo haecenus ausus esset ar-
guere Antistitem vrbis regiae, aule gratiosum,
& nihil non valentem aggredi potentum ope.
Ab historicis prioribus dixi, nam Leoncius Bi-
zantinus sempridem illud tradiderat. Alterum;
hunc ipsum Eusebium Anastasio presbytero ana-
thema dicenti defensoribus *Θεοδοσιο* restitisse.
Tertium, a Proclo dictam esse, praesidente in
Ecclesia Nestorio, panegyricam de virgine Dei-
para orationem. Quartum, eam ipsam oratio-
nem habitam *in sua uocata*, aliquo die festo so-
lemniori, nempe annunciatæ Virginis, ut dixi-
mus in notis ad orationem. Postremum, a
Nonno Edesse episcopo scriptum Joanni An-
tiochono in haec verba: *Expurga Ecclesiam, vir-
Dei, a Nestorio Ricanis, & eorum perfidia.*
Unde intelligimus, Nonno Rabbulam, Rabbula-
ibam successisse in sedem Edessenam.

At non quinque tantum peccavit. Nam r. ordi-
nationem Nestorii refert ad annum Christi
423: Joannis Antiocheni 8. sancti Prayli Hi-
erolymitani 13. Celestini summi pontificis 7.
quae omnia procul absunt a vero, vnde cumque
tandem anni initium Theophanes sumpserit, si-
ue a Septembri, ut reuera sumpserit, siue a
Ianuuario, ut alii solent. Nam secundum vnan-
imem omnium sententiam ordinatus est Nesto-
rius Tamo & Fehie coeli, atque ita anno Christi
428: siquidem successit in sedem Constantino-
polititanam Sisinnio, vita sancto sub finem ann.
427. Deinde Joannes Antiochia episcopus sus-
fectus est in locum Theodoti, qui ann. 428. vi-
uere desit, teste Theodoro. Certe Acacius Be-
reensis ad Cyrillum rescribens ann. 430. Joan-
nem ait recens ordinatum. Postea Praylius post
Joannem Hierosolymitanam Ecclesiam rexit;
Joannes vero diem suum obiit ann. 416. imo
Praylius iam cesserat Iuvenali moriens sedem
vrbis sanctae ante ann. 428. ut ex eodem Theo-
doro constat, recensente Iuvenalem cum Si-
sinnio. Denique Celestinus tenere cepit sedem
apostolicam Bonifacii obitu vacantem die 3.
Novembris ann. 423. atque adeo non praecessit
septem annis Nestorium die 10. Aprilis ann. 428.
in sede vrbis regiae collocatum.

xi. Scribit Celestinus dedisse literas de causa
Nestorii ad Joannem Antiochenum & Praylium
simul Hierosolymitanum: repugnant scribenti Ce-
lestinus ipse & Cyrillus; ille enim, missis per Polli-
donium ad Cyrillum de Joanne & Iuvenali liti-
ris: *Eadem haec, inquit, ad sanctos quoque fratres i. part. ant.*
& coepiscopos nostros Joannem, Rufinum, Iuvenal-
lem, & Fleuiam per scriptum; iste vero ad Iu-
venalem de illis ipsis Celestini literis: *Cum reve-
rendissimus, ait, piissimusque Romanae Ecclesiae
episcopus Celestinus comperit de eo scripserit,
ipsaque literas ad me dederit: equidem illas vi-
cissim ad te mittendas existimavi, &c.*

xii. Tradit Cyrillum, post acceptas ab Impera-
tore literas, quibus increparetur, scripsisse de recta
fide ad Theodosium, & ad Reginae sorores, quo-
se purgaret. Atqui litera Imperatoris falsitatis
convincunt Theophanem: nam in iis vitio verit
Theodosius Cyrillo, quod alio ad se, alio ad
Pulcheriam opere directo tentare voluisset con-
cordiam regiae domus, fratremque cum sorora

Quinque di-
gna quae ob-
servantur.

Lib. 1. aduers.
Nestorian. &
Euseb.

Plura quae vi-
deantur.
De tempore
ordinationis
Nestorii.

Lib. 1. lib. 11.
cap. 1. 19.
part. 1. 100.
Eph. 6. 23.
Ibidem.

De literis Ce-
lestini ponti-
ficis.

part. ant.
Eph. cap. 13.

De tempore
scripti a Cy-
rillo libri de
recta fide.

1. part. conc. componere, nisi aliquid inter nos diffidium esse putasset, aut certe aliquid quomodolibet ex literis tuis oriturum sperasset: cur, obsecra, alia privatim ad nos, & ad Eudoxiam religiosissimam conjugem meam; alia vero ad Pulcheriam sororem meam augustam, eandemque pietatis studiosissimam perscripisset.

De causa cur Celestinus Ephesum non venisset. 17. Ait Celestinum excusasse absentiam, ob labores hiemali tempore in mari tolerandos: at excusatio neque per se ipsa idonea est, cum verna tempestate iter conficiendum esset, eaque affecta, siquidem ad Pentecostem conditum erat, id est, ad diem septimum Junii: neque vera, cum a summo Pontifice per legatos afferatur alia, nempe jam non agi de ferenda sententia, quod auctoritatis est: sed de executioni mandanda, quod obsequii potius.

Conc. Ephes. 18. 2. Vult synodum inchoatam esse die 20. Junii, clapsis a condito termino diebus sexdecim. Quomodo vero haec coheret, tum sibi, tum actus concilii: nam conditus terminus fuit dies dominicus Pentecostes, qui incidit in septimum Junii, vt certa ratione temporum constat: acta vero aperte loquuntur, initium synodo factum die 22. Junii, & vero fieri debuit, cum in eam diem incidere feria secunda, qua solenne erat dare initium synodis.

De die inchoati concilii. 17. Ait Celestinum excusasse absentiam, ob labores hiemali tempore in mari tolerandos: at excusatio neque per se ipsa idonea est, cum verna tempestate iter conficiendum esset, eaque affecta, siquidem ad Pentecostem conditum erat, id est, ad diem septimum Junii: neque vera, cum a summo Pontifice per legatos afferatur alia, nempe jam non agi de ferenda sententia, quod auctoritatis est: sed de executioni mandanda, quod obsequii potius.

De modo, quo fieri cepit concilium & de praesidiibus. 17. Ait Celestinum excusasse absentiam, ob labores hiemali tempore in mari tolerandos: at excusatio neque per se ipsa idonea est, cum verna tempestate iter conficiendum esset, eaque affecta, siquidem ad Pentecostem conditum erat, id est, ad diem septimum Junii: neque vera, cum a summo Pontifice per legatos afferatur alia, nempe jam non agi de ferenda sententia, quod auctoritatis est: sed de executioni mandanda, quod obsequii potius.

2. part. conc. Epi. 18. 1. Hic oritur quæstio solvenda obiter, qui factum sit, vt cum synodus haberi cepisset die 22. Junii; Episcopi tamen ea ipsa die ad synodum retulerint, se pridie ad vocandum Nestorium missos esse, vtique a synodo, erat igitur pridie jam collecta. Verum cum dies vigesima prima Dominica fuerit, convenisse ad synaxim Patres oportuit: vnde cum abesset Nestorius, a quatuor Episcopis invitatum quidem venire ad crastinam synodum, non citatum jure, quippe cum festus esset dies, nec adhuc Episcopi legitimum fecissent initium concilii: vnde factum, vt secundum canones postmodum tertio vocatus sit, cum vocatio prima non haberet vim canonici processus, sed admonitionis tantum, atque invitationis.

Quæstio de vocatione Nestorii ad concilium obiter soluta. Hic oritur quæstio solvenda obiter, qui factum sit, vt cum synodus haberi cepisset die 22. Junii; Episcopi tamen ea ipsa die ad synodum retulerint, se pridie ad vocandum Nestorium missos esse, vtique a synodo, erat igitur pridie jam collecta. Verum cum dies vigesima prima Dominica fuerit, convenisse ad synaxim Patres oportuit: vnde cum abesset Nestorius, a quatuor Episcopis invitatum quidem venire ad crastinam synodum, non citatum jure, quippe cum festus esset dies, nec adhuc Episcopi legitimum fecissent initium concilii: vnde factum, vt secundum canones postmodum tertio vocatus sit, cum vocatio prima non haberet vim canonici processus, sed admonitionis tantum, atque invitationis.

De adventu Joannis Antiocheni Episcopi. VII. Narrat, Joannem Antiochenum cum suis tertio post ceptam synodum die advenisse: quo errore posteriores alios implicuit, contra manifestum Cyrilli testimonium antea relatum.

De Nestorii concessu in synodo schismatica. VIII. Narrat pariter, Nestorium cum Joanne alisque schismaticis confedissee, cum in Cyrillum & Memnonem sententia depositionis ferretur: atqui istud nulla acta continent, uno silentio suo contradicunt. Et vero Joannis synodus Nestorium

non restituit: neque enim poterat, cum minor esset ea, a qua dejectus fuerat; neque si potuisset, fuisset tamen Joannes, quippe ambiens principatum synodi, cui cupiditati obstitisset Nestorius, privilegio suæ sedis, quæ a Constantinopolitano concilio secunda post Romanam constituta fuerat.

IX. De Theodoro capitula Cyrilli arguente, & de Cyrillo Theodoretum confutante, loquitur perinde ac si reprehensio illius, & istius responsio synodi tempore confecta sit. Quibus contradicit Theodoretus: Præsignam convvnt apud Ephesum celebraretur; duodecim capitulis strillim. porroque restitimus, vt præsius horum fieret intellectus etiam rudiorum & rationis expertium, &c.

X. Ait, ab Orientalibus ad suas Ecclesias redemptibus, abductum secum Nestorium. Verum recesserat Epheso, priusquam legati venirent Calchedonem.

XI. Scribit pacem Ecclesis redditam, convenientibus Cyrillo & Joanne, jussu Imperatoris, post deportatum in Oisim Nestorium, quatto ab exauctoratione anno. Veruntamen pax reconciliata est, vt certis temporum notis constat, altero post Ephesinam synodum anno. Nihil hoc auctore perturbatur.

De Nicephoro Callisto, libro 14. historia, a cap. 32. ad 37.

NICEPHORUS omnia fere sumpsit ex Sostrate, cujus verba exscribit, appellato etiam nomine; sumpsit pariter ex Evagrio & Theophane, quos ne nominar quidem, cum tamen eorum scriptis utatur, servata quoque prima loquentis persona, quod admirationem movere potest. Quare quæ de tribus illis scriptoribus observata sunt, huc etiam spectant, eadem nimirum Nicephoro cum suis magistris, aut bene sentiente, aut peccante.

Proprium nihilominus peccatum ipsius est, quod synodum Ephesinam asserit quadagesimo primo post secundam anno habitam: quinquaginta enim inter utramque anni intercesserunt, cum secunda coierit anno 381. Ephesina anno 431. Proprium & istud, Orientales tertium annum ab Ephesina synodo, per vim retinuisse Nestorium in episcopatu: nequidem enim ante pacem Joannes cum suis cum Episcopi loco habuit.

Afferit tamen duo ad historiam conducentia. Primum, de synodi Alexandrinæ decretis ad Celestinum summum Pontificem missis, quod argumentati sumus inter agendum de secunda synodo Alexandrina. Alterum, de Euthymii magni illius sanctique viri mandato, quo Petrum Saracenum episcopum jussit, adherere Cyrillo Alexandrino, & Acacio Melitenensi, tanquam columnis & apicibus rectæ fidei: id accepit a Cyrillo monacho, qui vitam Euthymii conscripsit.

De illustrissimo annalium scriptore cardinale Baronio, & aliis recentioribus, &c.

ILLUSTRISSIMUS annalium scriptor de rebus Nestorii eo quo solet judicio, eaque doctrina & diligentia scripsit, vt si cuncta, quæ a veteribus dicta, vel diligenter collegit, vel feliciter emendavit, vel subtiliter coniecit, afferri deberent, tota fere quinquæ annorum historia exscribenda esset. Sunt tamen nonnulla, in quibus, vt maxime velim propter reverentiam tanti viri,

De Theodoro reprehensione capitulorum.

In præf. ad quinquæ libros contra concil. Ephesinum.

De recessu Nestorii.

De tempore pacis inter.

Usade sumpsit, que scripsit.

Quæ cavenda de anno habitæ synodi Ephesinæ. Cap. 34.

De Nestorio ab Orientalibus in episcopatu retento.

Quæ notatu digna. Cap. 33.

Cap. 34.

Laus Baronii cardinalis.

Chronographia. hanes a prioribus... potentem... lerat. Alterum... presbytero... presidenti... die festo... Postremum, a... Eccliam, ut... ulam, Rabbulæ... vit. Nam: et... mium Christi... Præfili... pontificis... vnde... i sumpserit, &... sit: five a Ja... ndum vici... us est Nesto... anno Christi... Constantino... b finem ann... piscopus sus... ann. 428 vi... Acacius Ro... 430. Joann... Præfili post... fiam reat;... n. 426. imo... rienti sedem... idem Theo... cum Se... cepit sedem... tem die j... on præceit... is ann. 428.

non possim tamen assentiri, sive propter tarditatem ingenii, sive quia videntur mihi certis quibusdam præiudiciis, aut pugnare, aut non nisi difficulter conciliari. Ea vero hic proponenda puto, & cum pugnantibus argumentis conferenda, ut quam patior hac in parte difficultatem, doctioribus ostendam.

Que in ipsius historia Nestoriana difficultatem faciant. Num. 10. De Nestorii genere. De hæresis origines. Num. 17. De capite 11. libri 4. hæret. fabularum. Num. 11. De literis Nestorii ad monachos Aegypti. Num. 12. Epist. 1. Cyrilli.

Atque ut omittam dicere, de iis, quæ ad annum 428. referuntur: sive de Nestorio secundum naturam Samosatani nepote, quæ opinio nata est ex Suidæ verbis alieno sensu acceptis: sive de origine hæresis Nestorianæ ex Pelagiana de meritis naturæ, qui error Leporij Nestorio affictus a Cassiano, lib. 1. de Incarnatione, &c. indeque populariter creditus: sive de Nestorii quadam historia, tributa Theodoro Cyrensi, lib. 4. hæretic. fabularum cap. 11. sive de obstinatione Eusebii adversus Nestorium Cyrillo supposita.

Afferit ad annum 429. illustrissimus Cardinalis, literas a Nestorio datas esse ad Aegypti monachos, quibus ipsorum fidem tentaret: id vero neque Cyrillus testatur, neque ullus verum scriptorum. Quin potius cuncti communiter tradunt, ad monachos pervenisse exegeses Nestorii, easque a nonnullis circumlatas, ad simpliciorum animos fallendos.

De epistola Cyrilli ad eundem. Num. 22.

Afferit deinde, epistolam ad monachos a Cyrillo scriptam esse, priusquam a Nestorio proderetur hæresis: atqui tota est illa in primo sermone Nestorii, imo & secundo, refellendo, ut ex ipsa epistolæ sermonumque collatione constat. Verum neutrum sermoneum illustrissimus Cardinalis videre poterat.

De libris Cyrilli de recta fide. Ibid.

Probabilius mihi non videtur, quod dicantur libri de recta fide ad Theodosium & Reginas sorores confecti, ante primam epistolam a Cyrillo datam ad Nestorium: consuetudinem enim occasionem fecit secunda Nestorii ad secundam Cyrilli epistolam responsio, quod in notis ad epistolam Nestorii demonstravimus.

De epistola Cyrilli ad clericos quosdam Constantino- poli existentes. Num. 38. & seqq.

Jam vero quod assert de epistola Cyrilli ad clericos Constantinopolitanos, deque eorum libello, & objectis Cyrillo criminibus a quatuor hominibus Nestorio furenti servientibus, partim a Mercatore refellitur, inscriptionem epistolæ veram apponente, partim ex prava versione Latina epistolæ, qua factum est, ut quæ Cyrillus istis nequam objecit, ab illis objecta Cyrillo putarentur.

De Juliano patre & sede. Num. 46.

Ad annum 430. Julianus Pelagij sectarius dicitur Capuanus origine, sede Atellanensis: id communiter a pluribus, propter corruptos Gennadii Prosperique chronographi codices, assertum est; sed enim, emendatis codicibus, jam nemo fere creditur id credit.

De motis a Cyrillo ad Celestinum missis. Num. 11. Epist. 1. ad Celestinum.

Dicuntur a Cyrillo missi ad Celestinum tomi, quos adversus Nestorium scripsisset, testisque advocatur Cyrillus ipse; sed Cyrilli verba videntur contradicere: Quo sanctitas tua, tam qua ille dicit & scribit, quam qua beati & magni illi Patres nostri tradiderunt, clare perspiciat, nisi tomos aliquot, capitum quorundam fragmenta continentes, quos etiam ab iis, qui Alexandria versantur, Latine reddi curavi.

De synodo Romana. Num. 12.

Quomodo autem, quæ sequuntur, de conciliæ synodo Romana, post acceptas Cyrilli per Possidonium literas, (synodo, inquam, cujus mentionem fecerit Cyrillus in epistola prima ad Nestorium) defendi queant, nullos plane video. Hac enim in epistola Cyrillus ad Nestorium scribit quidem de Romana aliqua synodo; sed illa, quemadmodum præcessit hancce primam Cyrilli

epistolam ad Nestorium, quod per se aperta est; ita quoque prior est Cyrilli ad Celestinum literis, ad quem nempe ipsas etiam secundas Nestorii epistolas per Possidonium misit.

Deinde, quod dicitur epistola Celestini ad Nestorium, cujusmodi nunc habetur, e Latino sermone in Græcum; & rursus e Græco in Latinum versa, unde acceptum sit, penitus me latet, imo incredibile videtur: nam Ephesina quæcumque e Græcis in Latinum conversa sunt, aliis in editionibus aliter leguntur; epistola vero qua de agit, ubique eadem est, iisdemque verbis, & ita quidem Latinam loquendi formam aperte retinentibus: quamquam in Contiana Ephesini concilii editione aliquid, quod illustrissimus Cardinalis opinionem juvet, contineri fateor; sed editio illa tam imperfecta est, ut nullas ipsam secutus sit.

Nihil moror insignia vicariæ potestatis a Celestino summo pontifice ad Cyillum missa, id est, Phygium sive pallium, sive capitis tegumentum, quam mitram vocant. Hæc enim, quia referuntur a recentioribus Græcis, sine veterum testimonio, non magnam fidem obtinent; & quia simul cum ipsis dicitur ab iisdem auctoribus nomina tum Papæ, tum iudicis universi orbis Alexandrino tributa, vix vilam fidem inveniunt, etiam apud ipsum Baronium. Cum denique hæc omnia recentiores isti Græci esserant, ad successores Cyrilli transmissa, cuncta fabule instar vix non videntur hominibus non summe credulis. Quis enim nesciat, quod veteres omnes imagines docent, quoslibet Græcos episcopos, saltem metropolitans, pallium gestasse, cujusmodi occidentales Antistes a summo Pontifice dono accipiunt? Quis ignoret nomen Papæ quibuslibet Episcopis, iudicis totius orbis, nulli attributum: aut quis opinetur mitram, qualis vulgo in usu est, summæ illius potestatis esse signum; imo qualem nunc gerunt summi Pontifices, vel ab antiquioribus gestatam, vel ad vicarium, si quando ferret, transmissam? Id sane si contigisset, meminissent veteres, tanquam rei, aut insolentis hoc vno in facto, quod nunc tractatur; aut ordinariæ, quoties vicaria potestas a summis Pontificibus daretur.

Fugit me proculus ratio, quæ impulit Baronium, ut assereret Cyrillum, ante Celestini summi pontificis cognitionem, noluisse in causa Nestorii habere vilam synodum; duas siquidem habuisse, priusquam ad Celestinum scriberet, jam dudum ostensam est. Quod vero illustrissimus Cardinalis suæ illius assertionis testem adducit Cyrillum, suis ad Celestinum literis, valde miror; nam quæ verba profert, longe alium mihi videntur habere sensum: Fateor, inquit, in animo fuisse synodice literis ipsum commonefacere, nos cum eo communionem retinere non posse, qui talia doceret ac saperet; ratus tamen lapsis manum porrigendam, prostratosque tanquam fratres erigendos esse, hoc ipsum in hodiernum usque diem non feci; attamen ne nihil hic agerem, horatus sum illum per literas. Neque enim negat Cyrillus se synodice literis Nestorium monuisse, cum ibi fateatur literas ad Nestorium missas Alexandrinæ esse Ecclesiæ: sed hæcenus se non dixisse anathema negantibus, perinde ac Nestorius aientibus dixerat, nec ab ejus communionem recessisse. Id quod dico, ipsis quæ Baronius citat verbis epistolæ ad Constantinopolitanos aliquos, constat: Quid, inquit, veritas, & nos quoque vocibus illius contraria scribere ac sentire, anathema, si-

De epistola Celestini ad Nestorium. Num. 13.

Ann. 437. Parisiæ apud Nivelianum.

De insignibus vicariæ potestatis apostolicæ.

Num. 16.

De Cyrilli prioribus synodis. Num. 10.

Cap. 2. hujus assert.

1. part. cau. Epist. c. 9.

quis Mariam Desipiam esse negaverit? Verum id habentis facere nolui, ne sint, qui Episcopum Alexandrinum, & Egyptianae Synodum, anathematis sententiam in Nestoriana tulisse dicant.

De legatis Aegyptiacae Synodi libe.

Num. 113.

1. part. conc. Eph. ad 1. inter ep. const.

De Nestorii petitione ut haberetur Synodus. Num. 60.

Vide praef. list.

De indictione synodi. Num. 61. & 63.

De expositione capitulorum a Cyrillo facta.

De die qua inchoatum est concilium.

Num. 43.

Miror etiam non parum, cur ex Aegyptia synodo dicantur missi duo Episcopi, qui Nestorio literas sedis apostolicae Cyrillique redderent, Theopemptus & Daniel; & duo praeterea Alexandriae Ecclesiae ministri, Macarius ac Potamion, quos alibi Baronius archimandritas facit. His enim posterioribus duobus, qui Constantinopoli remanserant, scribit Cyrillus literas hac inscriptione: *Macario & Potamioni episcopis, & domino Dalmatio archimandrite, &c.* Scripsit & alias postea, cum priores duo inter legatos synodi ad Imperatorem missi essent, *Theopempto, Potamioni & Danieli comministris.*

Non ita miror, illustrissimum annalium scriptorem in populari opinione venisse, de petita Nestorii precibus indictaque a Theodosio imperatore synodo Ephesina, post sedis apostolicae literas, a quatuor Aegyptiae dioecesis Episcopis Constantinopolim allatas. Hanc enim opinionem, quae ipsi quoque illustrissimo Martini adhaesit, convellere Mercator vnus potuit, patefacta die, qua literae Nestorio redditae sunt. Nam inde constat, novemdecim ante diebus indictam esse synodum, quam literae exhiberentur, quanquam aliquo modo excusari posse, inque partes veritatis trahi communem sententiam ostendimus, in praefatione historica.

Non tam facile potest excusari, quod indicta dicitur synodus consilio Celestini summi pontificis nam vt alia multa sileam, pugnantem Celestinum eodem tempore voluntates habuisset, cum hinc damnationis sententiam definitivam ferret in Nestorium, & executores mittere; iude causam concilio permitteret. Certe suis ad synodum literis, de suo, si quod fuisset, consilio non nihil attigisset, &c.

Intelligere non valeo, qua ratione velit doctissimus Cardinalis, sua Cyrillum explicasse capitula, priusquam Nestorii rogatu iussuque Joannis Antiocheni, Andreas Samosatensis & Theodosius Cyrensis adversus ipsa scriberent: quam enim expositionem continet tertia pars concilii Ephesini diversam a responsionibus ad obiecta viri utque praefati Episcopi, ea petente synodo confecta est a Cyrillo in custodia posita, vt confectum fuit in notis ad anathematismos, & demonstrat epistola schismatice synodi ad suos ad Imperatorem legatos.

Non memini me legere apud veteres, iudiciales actus diebus dominicis, praesertim in conciliis, vnquam perfectos esse, sed tantum legitimis feriis. Quare mihi difficultatem creat, quod ait Baronius, die 21. Junii a Patribus missos quatuor ad Nestorium Episcopos, qui iure ad synodum vocarent. Nam cum ann. 431. litera dominicalis fuerit D, dies 21. Junii fuit Dominicus. Et vero prima illa quatuor Episcoporum missio ad Nestorium, amica potius fuit invitatio ad synaxim, quam iudicialia citatio ad synodum: qua de causa neque vllus cum Episcopis profectus est notarius, quod in citationibus semper accidit; neque citatio conceptis verbis scriptisque comprehensa est, quod tamen canones iubent. Et ideo Iuvenalis cum intelligeret posse queri quempiam, quod iure non ageretur, sed causa cognosceretur ante

trinum rei citationem canonicam, callide interlocutus est haec in verba: *Quamvis ecclesiasticae sanctiones sat esse statuant, si rei ad cunctanda obiecta crimina tertio citentur, nos tamen religiosissimum Nestorium quarta insuper citatione advocare, per Deo amabilissimos Episcopos parati eramus. Verum quod satellitum turmis ades suas vndique obfessas habeat, quodque nemini, sicut reverendissimi Episcopi inde redentes restati sunt, aditum ad se patefaciat, manifestum est conscientia nequaquam pura sancta huius synodi conspectum recusare. Proinde iuxta canonicas sanctiones, qua iam pra memoribus sunt, & ad rectam piamque fidem nostram corroborandam conferunt, ea capeantur. Timebat enim, ne dies citationibus absumeretur, negotioque finis imponi non posset, quod tamen erat opus, vt quae erant in votis, ad exitum perducerentur.*

Intelligo satis, cur illustrissimus Baronius iverit communiter in sententiam de Pelagianorum a schismaticis absolute. Num. 78.

Non perinde capio, qua de causa dictus sit Philippus presbyter, ante duos Episcopos legatos, allocutus synodum, & damnationi Nestorii subscripsisse, quia cardinales presbyteri, etiam dignitate cedant Episcopis, proxima tamen connexionem capitis, habet ut etiam olim, quo interduo Episcopis praerentur. Nam vt de cardinalium eminentia nihil dicam, alia fuit certe causa, cur Philippus ante Arcadium Projatumque, & diceret sententiam, & subscriberet: ille enim Celestini, isti occidentalis synodi vice fungebantur, atque inde factum, quod iam advertimus, vt cum iubente Imperatore legati ex vtraque synodo, catholicorum scilicet ac Orientalium, septem mitterentur Constantinopolim, iverit Philippus praeter numerum, quo tamen comprehensus est Arcadius Episcopus, vt qui propter auctoritatem Celestini, cuius legationem obibat, non velut vnus de synodi membris, perinde ac Arcadius, sed veluti capitis personam gerens, suae spontis habitus sit.

De Victore monacho accipi quidem debent, quae in apologetico Cyrillus narrat. Verum plane necesse sum, vnde potuerit resciri, Nestorianos aliud quidquam de ipso mentitos, quam quod accensuerunt tribus aliis Aegyptiis Cyrilli calumniatoribus, quorum nefanda crimina Cyrillus refert, vt antea dictum est.

Accipi vero procul dubio non debent de Pelagianis in synodo Ephesina damnatis, quae Prosper habet in carmine, ipsos nempe per tumultum Epheso expulsos. Nam vivente Augustino tumultuatum esse Ephesi adversus Celestinum, hac in Ecclesia ordinatum presbyterum, ipsiusque sectatores clericos aperte, nisi mea me fallit opinio, demonstratum est in notis ad commonitorium, aliisque passim locis.

Relatio synodi ad Imperatorem, quae incipit: *Circa pietatem felicis indinem vestram & studium;* non videtur posita suo loco: credit enim Baronius per eam ab Imperatore petitam missionem, & omnibus absolutis, & iis quoque;

Conc. Eph. part. 2. ad. 1.

De Pelagianorum a schismaticis absolute. Num. 78.

De cardinalibus presbyteris. Num. 81.

De Victore monacho. Num. 86.

De expulsis Epheso Pelagianis. Num. 100. Carm. de iug. cap. 2.

De relatione quadam synodi ad Imperatorem.

13
per se aperta
ad Celestinum
m secundus No
mista
da Celestini ad
betur, e Latino
Graeco in Lau
eius me late
hefina quozzo
fa sunt, alii in
la vero qui de
quo verbit, &
mam aperte re
a Ephesini con
illimi Cardine
eor; sed editio
iplam secatur
Nestori a Ce
lum missa, id
capitis regu
no enim, qua
sine veterum
incent; & qua
m auctoritatis
erit orbis Ale
nveniant, re
denique huc
e, ad succel
ile instar vir
me credula
mnes imagi
pos, saltem
istodi occi
e dono ac
quibuslibet
attribuunt
alio in vsu
num; imo
ces, vel ab
m, si quan
gisset, me
e insolentia
ur; aut or
nmis Pon
Baronium, De
amini pon
estori ha
habuisse,
amudiam
Cardinalis
Cyrillum,
nam qua
tur habere
synodica
o commu
ret ac sa
gerendam,
esse, hoc
attamen
er litera
is literis
e litera
Ecclesiae
neganti
ibus di
lisse. Id
bis epi
constat
1. part. co
epi. 63.
ema, s.

de quibus actum est actione septima. At scripta est actione tertia, quod aperte ostendit subscriptio Cyrilli tanquam praesidis, cum tamen ante septimam sessionem a comite Joanne traditus sit in custodiam.

De comite sacrarum largitionum. Num. 128.
 Cum sermo sit de Joanne comite Ephesum missus ad res componendas, haec scribit Baronius: *Erat autem qui missus est Ephesum ab Imperatore, Joannes ipse Theodosio, ut aiunt, ab eleemosynis, qui proprio titulo dicebatur comes sacrarum largitionum, &c.* Ita ego non mediocriter admiror: neque enim memini me legere in hunc usque diem comitem sacrarum largitionum esse eleemosynarium, sed unum de secunda quadriga illustrissimorum, cujus officia prolixè describuntur in noticia Imperii.

De apologico Cyrilli ad imperatorem. Num. 154.
 Neque minore mihi admirationem creat, quod dicitur apologia ad Imperatorem a Cyrillo composita Ephesi, cum in custodia teneretur: nam verbis illa finitur, quae non obscure indicant, Cyrillum Alexandriae scripsisse post reditum, cum pace jam frueretur, vel in tuto a tempestatibus portu. *Nos velut ex ardentissimo camino ereptos placidissimis vestris nudiis servastis, ut una cum aliis, qui per universam vastam Aegyptum sparsi sunt, sanctis Episcopis & monachis continue pro imperio vestro & victoria ac stabilitate gratiarum actiones sanctissimo Christo offeramus.*

De Martino Mediolanensi Episcopo. Num. 170.
 Poterat forte ignosci Theodoro, quod cum in epistola ad Rufum meminisset Mediolanensis Episcopi, a quo ad Theodosium missus esset liber Ambrosii de Incarnatione, Martinum appellaverit, cum nemo hujus nominis tunc Mediolanensem Ecclesiam regeret. Potuit, inquam, id ignosci Theodoro: nam homini tam longe posito potuit facile error subreperere in tanta cognatione nominum, quanta est Martinum inter & Martinianum, quo nomine appellabatur Mediolanensis hujus temporis Antistes: potuit etiam esse vitium notarii prolixiorem vocem contrahentis in aliam breviorè & sibi notiorè.

De Andrea Samosateno. Num. 183.
 Tradit Baronius, Joannem Antiochenum, postquam rediit ad suam Ecclesiam, auctorem fuisse Andreae, impulsoremque, ut nomine Orientalium capitula Cyrilli argueret, idque ab eo praestitum acceptumque mercedis loco, ut ex monacho Constantinopolitano Samosatenus episcopus a Joanne fieret. A vero abduxit forte communio nominis virum alioqui prudentissimum. Nam qui Andreas scripsit adversus capitula, tunc cum scriberet, erat vnus, si Liberato credimus, de concilio Joannis Antiocheni, qua loquendi forma indicatur Episcopus. Certè Samosatenam Ecclesiam tempore concilii Ephesini regebat, ut docet Theodoretus: regebat & cum primum Aristolaus tribunus Antiochiam venit de pace Ecclesiarum acturus.

Epist. 113.
 Deinde Constantinopolitanus ille Andreas, etiamnum erat monachus, cum ad eum Theodoretus literas daret anno 449. perpeffus inju-

riam a latrocinii Ephesini praeside. Adde quod aliene diocesis ordinare hominem, insolens fuit illo saeculo, nec sine gravi querela praetermissum esset facinus tanta arrogantia peractum, praesertim ab Antiocheno contra regis urbis Episcopi jura. Vide id totum accuratius tractatum in dissertatione historica anathematismis praefixa.

Tradit etiam, Joannem habuisse Antiochia synodum post tribuni adventum, ex eaque prius ad Sixtum Romanum scripsisse, quam ad Cyrillum, de sua in damnationem Nestorii, & ordinationem Maximiani confessione: imo cum Cyrillo aliter se gessisse, quam cum Sixto: siquidem huic suam statim mentem aperuerit, illi dissimulaverit, quasi arte licitando. Verum res e contrario habere se videtur: duæ namque synodi, vel vnus duo tempora distingui debent: Joannes enim primum scripsit Cyrillo Beroæ, ubi synodum celebravit apud Acaicum, indeque misit Emelenum, tum rebus peractis Alexandriae, receptisque Cyrilli responsis, Antiochia cum suis subscripsit Ephesine fidei, & communes ad Sixtum, Cyrillum, & Maximianum literas de more misit, quibus se catholicae communionis esse ostenderet.

Subscripsit, inquam, Joannes cum suis, sed non omnibus: nonnulli enim recesserant indignati, hanc pacis conditionem non fuisse positam, ut sua Cyrillus capita retractaret expressis verbis; alii non interfuerant, quos inter Theodoretus impatenter ferens damnationem Nestorii, & victoriam Cyrilli. Id cum Theodoretus Liberatus quæstulenter, mirari non possum satis, cur Baronius a Theodoro subscriptas dicat tunc temporis pacis leges, Cyrillique acceptam fidem, maxime cum postea pluribus locis agrum Theodoretii animum super ea re prodere cogatur.

Hæc & alia non pauca mihi annales legenti negotium facilliverunt, illudque tanto majus, quanto libentius optarem, ab illustrissimo annalium scriptore non dissentire, si modo per alios auctores liceret, quorum tam aperta videntur testimonia, ut suas in partes invitum trahant.

Id ipsum testari possum de Patre Petavio, De P. Petavio in tomo quarto dogmatum doctissima continetur Nestorii, cognominisque hæresis, atque synodi Ephesine historia, de qua cum sit antiquis ex auctoribus collecta, facile potest ex his, quæ ad singulos ejusmodi auctores observata sunt, judicium ferri.

Prodiit nuper quoque in lucem historia concilii Ephesini a Christiano Lupo Lovaniensi doctore Augustiniano, erudita illa quidem, sed non satis exacta, vel ad temporum rationem, vel ad certa veterum testimonia, quasi immensitas doctrinae obruerit curiosam veritatis indagandæ æriq. Prout occasio se dedit, sive in dissertationibus, sive in notis, emendatum est quod in hoc auctore visum est, indubitatis veterum testimoniis pugnare.

De literis Joannis ad Sixtum, &c. ad ann. 431. Num. 17.

De orientali- bus subscri- bere legibus pacis nolentibus. Num. 16.

De Christiano Lupo.